

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoa Kansallisen ruokastrategia 2040 -luonnoksesta. Kansallisen ruokastrategia 2040 laatiminen on hallitusohjelman mukainen toimenpide, jonka tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys kestävän ja kannattavan ruokajärjestelmän rakentamiseksi ja ohjata Suomen ruoka- ja maatalouspolitiikkaa. Strategia on pohjana kevätkaudella 2026 eduskuntaan annettavalle selonteolle.

Tausta

Kansallisen ruokastrategian laatimisen taustalla on ruoka-alan toimintaympäristön nopea muutos sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Strategia on jatkoa vuonna 2017 julkaistulle Ruokapoliittiselle selonteolle.

Kansallinen ruokastrategialuonnos on laadittu asiantuntijatyönä laajasti osallistavassa prosessissa. Valmistelun kuluessa on järjestetty useita työpajoja, seminaareja ja keskustelutilaisuuksia eri sidosryhmille. Strategiatyön aikana tehtiin myös avoin kysely, johon saatiin 3769 vastausta. Lisäksi osana strategiaprosessia toteutettiin ”strategia hackathon eli Strackathon”, jossa ruokalan eri sektorit tuottivat vaihtoehtoiset strategiat varsinaisen strategiatyön tueksi. Ruokastrategiatyötä ovat lisäksi tukeneet useat viimeaikaiset ruokajärjestelmän tutkimus- ja selvityshankkeet.

Tulevaisuuden epävarmuuksiin voimme vastata ennakoimalla, valmistautumalla ja uudistumalla. Siksi tarvitsemme yhteisen vision ja strategian: mitä tavoittelemme ja miten pääsemme tavoitteeseemme. Strategialla on liittymäkohtia useisiin kansainvälisiin ja kansallisiin strategioihin ja ohjelmiin.

Tavoitteet

Kansallinen ruokastrategia 2040:n visio on Onnellisen ruuan maa. Vision tavoite on, että Suomesta tulee maailman johtava kestävien ruokajärjestelmien kehittäjä ja uudistaja. Ruokastrategia rakentuu neljästä strategisesta päämäärästä ja yhteensä 15 alatavoitteesta.

Strategiset päämäärät:
Ruokajärjestelmämme on vuonna 2040

- kannattava ja reilu
- huoltovarma
- luonnon kantokyvyn huomioiva
- ruokakulttuuria ja hyvinvointia edistävä

Ruokastrategiaa toteutetaan toimeenpanosuunnitelmalla, joka tehdään aina 4 vuodeksi kerrallaan. Ensimmäinen toimeenpanosuunnitelma julkaistaan keväällä 2026. Toimeenpanosuunnitelmassa kuvataan keskeisimmät toimenpiteet päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Lausuntopyyntövaiheessa kerätään näkemyksiä strategian viimeistelytyöhön

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta.

Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/27997/2023.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.mmm(at)gov.fi tai postitse osoitteeseen Maa- ja metsätalousministeriö PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/27997/2023. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM042:00/2023>). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon

toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää lausuntoanne Kansallisen ruokastrategian 2040 luonnokseen viimeistään 20.10.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

Minna-Mari Kaila, osastopäällikkö, Ruokaosasto
minna-mari.kaila@gov.fi, p. +358 295 162 013

Elina Ovaskainen, erityisasiantuntija,
elina.ovaskainen@gov.fi, p.+358 295 162 180

Linkit

<https://mmm.fi/kestava-ja-kannattava-ruokajarjestelma/strategia> - Kansallinen ruokastrategia -nettisivu

<https://mmm.fi/kestava-ja-kannattava-ruokajarjestelma/> - Kestävä ja kannattava ruokajarjestelmä, hallitusohjelmakokonaisuus

<https://mmm.fi/hanke2?tunnus=MMM042:00/2023> - Valtioneuvoston Hankeikkuna (suomeksi)

<https://mmm.fi/sv/hallbart-och-lonsamt-livsmedelssystem/strategi-och-vision> - Webbsidan för den nationella livsmedelsstrategin

<https://mmm.fi/sv/hallbart-och-lonsamt-livsmedelssystem> - Webbsidan för regeringsprogrammets tema Ett hållbart och lönsamt livsmedelssystem

Liitteet:

[Kansallinen ruokastrategia luonnos lausunnoille 09_2025.pdf](#)

[Nationell livsmedelsstrategi 2040_09_2025.pdf](#)

Jakelu:

Aisapari ry
AKAVA
AKAVA, Agronomiliitto
Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry
Aktion Österbotten rf (Sundom)
Alueiden uudistumisen neuvottelukunta AUNE
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE
Elintarviketeollisuus ETL
Elävä Kainuu Leader ry
Eteläisen maaseudun osajaajat EMO ry
Etelä-Karjalan liitto
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon maakuntaliitto
Harvaan asuttujen alueiden parlamentaarinen työryhmä HARVA
Harvaturva-verkosto
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
I samma båt rf – samassa veneessä ry
Joensuun Seudun Leader ry
Joutsenten reitti ry
Jyväsräihi ry
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kansalaisjärjestöpolitiikan neuvottelukunta KANE
Kantri ry
Karhuseutu ry
KEHA-keskus
Kehittämisyhdistys Kalakukko ry
Kehittämisyhdistys Liiveri ry
Kehittämisyhdistys Mansikka ry
Kehittämisyhdistys Sepra ry
Kehittämisyhdistys SILMU ry, Utvecklingsförening SILMU rf
Kehittämisyhdistys Ylä-Savon Veturi ry
KERÄ - För hållbara landsbygder och en rättvis omställning,
Oikeudenmukaisen siirtymän ja kestävien maaseutujen verkosto
Keski-Karjalan Jetina ry
Keskipiste-Leader ry
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keski-Suomen liitto
Koillismaan Leader ry
Kuudestaan ry
Kymenlaakson Liitto
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Leader Kärki ry
Leader Länsi-Saimaa ry
Leader Pohjoisin Lappi

Leader Satasilta ry
Leader Tunturi-Lappi ry
Leader Viisari ry
Leader-asiamies
Liikenne- ja viestintäministeriö
Linnaseutu ry
Lomalaidun ry
LounaPlusa ry
LUKE
Luomuliitto
Luonnonvarakeskus
Maa- ja kotitalousnaisten keskus
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa-Akatemia
Maanomistajain Liitto
Maaseudun kehittämissyhdystys Ravakka ry
Maaseudun Sivistysliitto
Maaseudun Tukihenkilöverkosto
Maaseutukehitys ry
Maaseutupolitiikan neuvosto MANE
Maaseutuverkosto
Marttaliitto
Metsähallitus
Metsäkeskus
Metsäneuvosto
MTK Maaseutunuoret
MTK ry
Nouseva Rannikkoseutu ry
Nuorisoneuvosto
Nuorten Akatemia
Nuorten ilmasto- ja luontoryhmä Nuoli
NUVA ry
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulujärvi Leader ry
Oulun Seudun Leader ry
Outokaira tuottamhan ry
Peräpohjolan Leader ry
Pienten kuntien neuvottelukunta
Pirkan Helmi ry
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Kymen Kasvu ry
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto

ProAgria Keskusten liitto
ProLuomu
Puolustusministeriö
Päijänne-Leader ry
Päijät-Hämeen liitto
Rieska-Leader ry
Saaristoasiain neuvottelukunta SANK
SAK
Satakunnan ELY-keskus
Satakuntaliitto
SavonLuotsi Leader ry
Seutukaupunkiverkosto
Sisäministeriö
Sitra
SLC ry
SLC Unga
Sosiaali- ja terveysministeriö
STTK
Suomen 4H-liitto
Suomen Elinkeino- ja Kehitysyhtiöt SEKES ry
Suomen Kotiseutuliitto
Suomen Kuntaliitto
Suomen Kylät ry
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen metsästäjäliitto
Suomen Nuorisoala, entinen Allianssi
Suomen Uusyrityskeskukset ry
Suomen Yrittäjät
Suupohjan Kehittämisyhdistys ry
SYKE
Taiteen edistämiskeskus Taike
Teknologiateollisuus
THL
TIEKE
Turvallisuuskomitean järjestöverkosto
TUUMA27 - Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet maaseutualueilla
-verkosto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uutismedian liitto ry
Vaara-Karjalan Leader ry
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Varsin Hyvä ry
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen jokivarsikumppanit ry
Varsinais-Suomen liitto
Veej'jakaja ry
Vesuri-ryhmä ry

VTT
YHYRES-kehittämisyhdistys ry
Ykkösakseli ry
Yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry, Sami Kurki
Ympäristöministeriö

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Ovaskainen Elina
Maa- ja metsätalousministeriö

Ovaskainen Elina
Maa- ja metsätalousministeriö